

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Belangrijke telefoonnummers	3
Inleiding	4
Veiligheid en Gezondheid bij DAF Trucks Vlaanderen	5
Brandpreventie	7
Vuurvergunning	8
Wat te doen bij brand	9
Brand- en evacuatiealarm	10
Kleding en persoonlijke Beschermingsmiddelen	11
Orde en netheid	15
Bijzondere groepen	16
Verkeer	18
Intern transport	19
Opslag en emballage	22
Belastbaarheid en stapelhoogten van emballage	24
Hijsen/takelen	26
Werken in spuitboxen	28
Waarschuwingsborden	30
Gebodsborden	32
Gevaarenmatrix, voor het omgaan met chemische producten	34
Verbodsborden	36
Brandbestrijdingsborden	37
Reddingsborden	37
Gevaarlijke stoffen	38
Bijzondere gevaren	40
Handgereedschap	44
Asbest	45
Gasflessen, slangen en leidingen	46
Veiligheidssignalisatie	47
Machines	48
Verspanende bewerkingen	50
Lassen	51
Elektrische installaties	52
Werken op daken	53
Werken op hoogte	54
Tillen	55
Zittend werken	56
Veiligheid op kantoren	58
Alleen werken	60
Werken in besloten ruimten	61
Wat te doen bij een ongeval/ziekte	62
Pesten, geweld en ongewenst seksueel gedrag op het werk	64
Milieuzorg	65
Energiezorg	68

Voorwoord

U maakt deel uit van de DAF Assen- en Cabinefabriek, of U voert er werkzaamheden uit als medewerker van een buitenfirma. Het is onze wens dat U plezier heeft in Uw werk, en dat U hoogwaardige producten en diensten aflevert. Dit houdt tevens in dat U VEILIG werkt.

Oog voor veiligheid getuigt niet alleen van verantwoordelijkheidszin tegenover Uzelf, Uw gezin en Uw collega's, het is bovendien een kenmerk van vakmanschap en professionaliteit.

*Veiligheid is niet alleen de zorg van de Interne Preventiedienst, de leiding of van het Comité Preventie en bescherming, maar in de allereerste plaats van **iedere** werknemer op het DAF-terrein.*

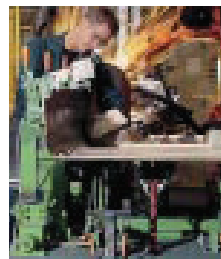
Dit houdt in dat we allen attent moeten zijn op mogelijke gevaren, dat de leiding middelen ter beschikking moet stellen om werkplaatsen, machines en gereedschappen veilig te maken en te houden, en dat elke medewerker de voorziene beschermingsmiddelen gebruikt en veilige werkwijzen hanteert.

Ieder van ons wenst dat wijzelf en onze collega's na onze dagtaak weer behouden thuis keren. Dit is ons gezamenlijk doel en onze gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Wij willen dan ook aandrigen om deze veiligheidsrichtlijnen niet alleen grondig te lezen, maar vooral om ze in praktijk te brengen.

**Belangrijkste voorschriften voor
Veiligheid, Gezondheid en Milieu**

Tweede uitgave: Interne Preventiedienst Juli 2008

Belangrijke telefoonnummers

DAF ALARMNUMMER ***8222***

Bewaking ***8390***

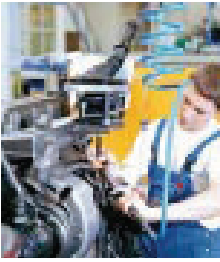
***Bedrijfsgezondheidsdienst
(BGD)*** ***8200 / 8706***

***Interne Preventiedienst
Health & Safety*** ***8479 / 8347***

Afdeling Milieu ***8378 / 8243***

***Facilitaire Diensten
(melden van storingen)*** ***8396***

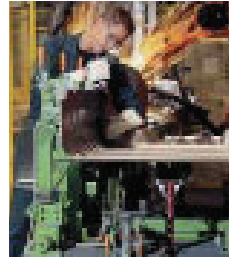
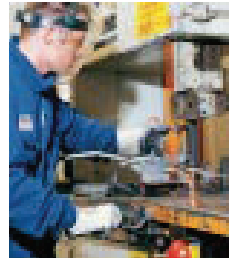

Inleiding

1. Deze veiligheidsvoorschriften voor Veiligheid, Gezondheid en Milieu gelden voor iedereen op de terreinen en in de gebouwen van DAF (DAF-medewerkers, uitzendkrachten, stagiair(e)s, bezoekers en medewerkers van buitenfirma's).
2. Iedereen is verplicht zich te houden aan bepalingen gesteld in de wetgeving (Codex, ARAB) en de bij DAF geldende voorschriften op het gebied van Veiligheid, Gezondheid en Milieu.
3. De bij DAF geldende veiligheidsvoorschriften voor Veiligheid en Gezondheid worden uitgegeven door de Interne Preventiedienst.
4. Voor werkzaamheden welke gevaar kunnen opleveren voor personen en/of installaties en waarvoor in dit boekje geen regels zijn genoemd, geldt de Belgische wetgeving.
5. Raadpleeg bij twijfel over voorschriften of situaties in relatie tot Veiligheid, Gezondheid en Milieu, de Interne Preventiedienst of de Milieucoördinator.
6. Elke onveilige situatie of handeling moet onmiddellijk gemeld worden aan de directe chef of aan de dienst arbeidsveiligheid. Jouw veiligheid, maar ook die van je collega's hangt hiervan af! Wacht niet totdat een ander het voor jou doet, want dan is er misschien reeds een ongeval gebeurd. Niet-dringende verbeteringsvoorstellen kunnen ook via de ideeënbus ingediend worden.

Veiligheid en Gezondheid bij DAF Trucks Vlaanderen

1. Algemeen

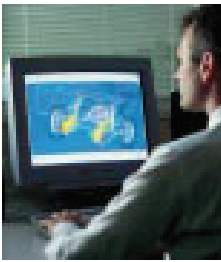
DAF Trucks Vlaanderen streeft naar optimale arbeidsomstandigheden voor het personeel. Goede arbeidsomstandigheden zijn immers niet alléén in het belang van het personeel, maar ook in het belang van het bedrijf. De Interne Preventiedienst helpt het bedrijf bij het realiseren van de gestelde doelen.

Binnen het preventiebeleid zijn de belangrijkste taken van de leiding:

- *Formuleren van voorstellen in het kader van het dynamisch risicobeheersingssysteem;*
- *Ongevallen en incidenten onderzoeken en voorkomingsmaatregelen voorstellen;*
- *Controle uitoefenen op de arbeidsmiddelen, de collectieve en persoonlijke beschermingsmiddelen en de gebruikte chemische producten en actie nemen bij onregelmatigheden;*
- *Tijdig het advies inwinnen van de interne preventiedienst;*
- *Ervoor zorgen dat de medewerkers opgeleid zijn voor de uitvoering van hun taken;*
- *Zeker stellen dat de medewerkers de ontvangen veiligheidsinstructies begrijpen en waken over de naleving van deze instructies.*

De belangrijkste taken van de Interne Preventiedienst zijn :

- *Meewerken bij het opstellen van risico-inventarisaties en -evaluaties.*
- *Verrichten van het gezondheidstoezicht.*
- *Samen met de leiding het ongevalonderzoek uitvoeren en de ongevalregistratie verzorgen.*
- *Adviseren bij aanschaf van nieuwe productiemiddelen.*
- *Geven van instructies en voorlichting.*
- *Meehelpen bij de opstelling van het Jaaractieplan Veiligheid & Gezondheid, het Globaal Preventieplan.*
- *Opmaken van het jaarverslag van de interne dienst voor preventie & bescherming.*

DAF veiligheidsvoorschriften

Veiligheid en gezondheid

- *Adviseren van bedrijfsleiding, Comité voor Preventie & Bescherming op het Werk (CPBW) en individuele medewerkers.*

De concrete invulling van het veiligheids- en gezondheidsbeleid van DAF komt tot stand in het jaarlijks op te stellen jaaractieplan. Hierin worden per productiearea of afdeling alle activiteiten gepland. De stand van zaken wordt periodiek gerapporteerd in het Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk

2. Overlegstructuur

Het Comité voor Preventie & Bescherming op het Werk (CPBW) is het officiële overlegorgaan voor alle onderwerpen die te maken hebben met het welzijn op het werk. Het CPBW vergadert éénmaal per periode. In het CPBW zetelen zowel de werknemers als de werkgeversafgevaardigden. De vergadering wordt voorgezeten door een afgevaardigde van de werkgever. Verder maken de arbeidsgeneesheer en de interne preventieadviseurs deel uit van het CPBW.

3. Risico-inventarisatie

De risico's op werkplekken worden periodiek door de Interne Preventiedienst geïnventariseerd en geëvalueerd. Het inventariseren gebeurt op alle werkplekken in fabrieken, magazijnen en op kantoren. De veiligheids- en gezondheidsrisico's worden gerapporteerd aan de leiding en de afdeling PE. De oplossingen, voor zover mogelijk en haalbaar, worden door de afdelingsmanager in het jaaractieplan en/of globaal preventieplan gezet voor uitvoering.

Brandpreventie

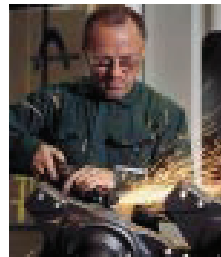
Vanwege de grote gevolgen die een brand heeft voor mensen, gebouwen en materialen enkele tips om brand te voorkomen. Mocht het toch fout gaan dan zijn er enkele regels om de schade te beperken.

1. Voorkomen is beter dan blussen, dus:
  - *Roken is enkel toegestaan in de daarvoor voorziene rookruimtes. Respecteer het rookverbod. Inbreuken op de regelgeving worden gesanctioneerd. Roken en open vuur is verboden bij het werken met brandgevaarlijke stoffen, bij opslag en in zones aangeduid door pictogrammen "roken verboden" en/of "open vuur verboden".*
  - *Berg gebruikte poetslappen op in de daarvoor bestemde afsluitbare bakken.*
  - *Ruim overgebleven verpakkingsmaterialen direct op en voer volle containers af.*
  - *Beperk brandgevaarlijke vloeistoffen tot dagvoorraad, en berg deze vloeistoffen in brandveilige kannen.*
  - *Sla brandgevaarlijke vloeistoffen op boven lekbakken waar de hele inhoud in kan.*
  - *Vloeibare chemische stoffen dienen bewaard te worden boven lekbakken.*
2. Zorg dat u op de hoogte bent van het evacuatieplan op uw afdeling.
3. Zorg dat u op de hoogte bent van de werking van de blusmiddelen.
4. Blusmiddelen moeten goed bereikbaar zijn. Meld het gebruik en de gebreken van blusmiddelen direct aan de bedrijfsbrandweer (tel. 8222).
5. Houd deuren en brandgangen vrij van obstakels. Belemmer de werking van de brandwerende deuren niet.

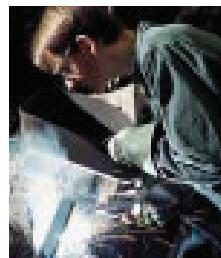
Vuurvergunning

1. Een door de interne preventiedienst goedgekeurde vuurvergunning is verplicht voor aanvang van alle vuurgevaarlijk werk zoals lassen, slijpen, branden met uitzondering van
  - a. normale productiewerkzaamheden;
  - b. las- en slijpwerk door de technische dienst in de hiertoe voorziene boxen.
2. De opdrachtgever voor deze werkzaamheden vraagt deze vuurvergunning tijdig aan bij de interne preventiedienst:
  - a. uitvoering tijdens de week: 24 uur vooraf;
  - b. voor weekendwerk: 48 uur vooraf.

Wat te doen bij brand

1. Stel de veiligheid van u en uw collega's voorop.
2. Meld de brand door het indrukken van de dichtstbijzijnde brandmelder. Deze stelt het brandalarm in werking. Je kan ook het alarmnummer 8222 bellen: geef dan de juiste locatie door. Deze informatie vindt u tevens op de borden 'Instructies bij noodgeval'.
3. Zorg voor een vrije doorgang voor de bedrijfsbrandweer.
4. Volg de instructies op die gegeven worden door de Bedrijfsbrandweer of Bedrijfsbewaking.

DAF ALARMNUMMER

8222

Brand- en evacuatiealarm

1. Brandalarm

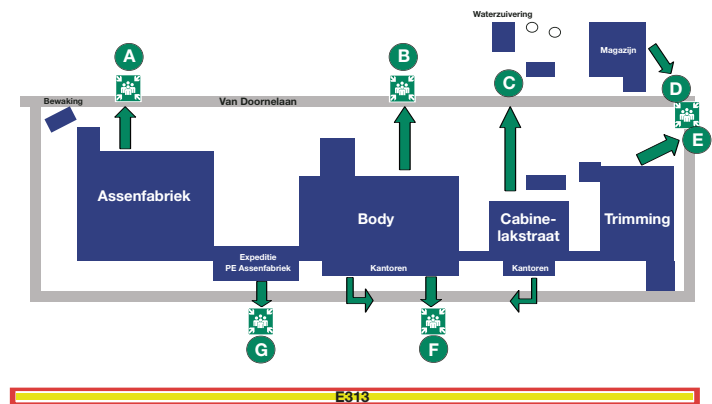
Het brandalarm bestaat uit een geluidssignaal op 1 toon. Controleer of de brand in je onmiddellijke omgeving is.

- ja : help bij het blussen.
- neen : zorg dat de brandgang vrij van obstakels is en werk gewoon verder.

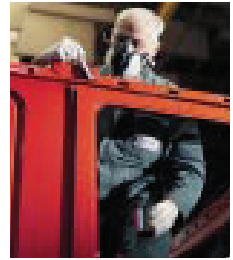
2. Evacuatiealarm

- Het evacuatiesignaal bestaat uit een op- en neergaande toon en rode flitslampen.
- Stop onmiddellijk je werkzaamheden en verlaat te voet en via de dichtstbijzijnde nooduitgang de fabriekshal.
- Heftruckchauffeurs parkeren onmiddellijk hun voertuig en houden rekening met het vrijhouden van de gangpaden.
- Begeef je, via de buitenterreinen, naar de verzamelplaats van jouw afdeling en meld je aanwezig bij je leidinggevende.
- Blijf op de verzamelplaats tot het einde van alarm wordt afgekondigd.

3. Overzicht verzamelplaatsen

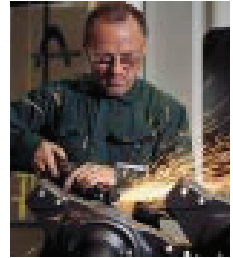

Kleding en persoonlijke beschermingsmiddelen

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) zijn de laatste bescherming om letsel te voorkomen. Uitgangspunt is door technische voorzieningen risico's op de werkplek zoveel mogelijk te minimaliseren. Dit is helaas niet altijd mogelijk. Vandaar dat de juiste kleding en PBM's bij werkzaamheden verplicht zijn. Alle persoonlijke beschermingsmiddelen zijn 'persoonlijk'. U bent zelf verantwoordelijk voor het op de juiste wijze onderhouden, schoonhouden en gebruiken. Werkkleding echter wordt centraal gereinigd.

Iedereen die buiten de doorgaande paden komt, moet de aangegeven PBM's dragen. Dit geldt ook voor bezoekers.

Kleding

1. Voorgeschreven werkkleding dragen (overall, T-shirt, ...).
2. Overalls, werkjassen en andere kleding goed gesloten houden. Geen wijde mouwen of loshangende stropdassen.
3. Sieraden kunnen gegrepen worden door bewegende machinedelen, kunnen elektrische sluiting maken of er kan zich vuil onder ophopen. Draag geen ringen of loshangende sieraden in de productieomgeving.
4. Bij/in de omgeving van draaiende delen is het dragen van halskettingen en andere loshangende sieraden verboden.
5. Het dragen van polshorloges in de productie wordt ontraden.
6. Lang haar vormt een extra gevaar bij draaiende delen en het werken met chemische stoffen. In de productieomgeving dient lang haar opgebonden te worden.
7. Bij specifieke werkzaamheden zoals spuiten, lassen, werken met chemicaliën is speciale kleding voorgeschreven.

Veiligheidsschoenen

1. Veiligheidsschoenen zijn verplicht van zodra je de gangpaden verlaat. Dit geldt ook voor bezoekers.
2. In de Body-afdeling zijn geen veiligheidssandalen toegelaten,

DAF veiligheidsvoorschriften

Kleding en persoonlijke beschermingsmiddelen

maar enkel gesloten lage of hoge veiligheidsschoenen.

3. Voet- en/of beenkappen of speciale lasschoenen worden gedragen wanneer de kans bestaat dat gloeiende metaaldeeltjes op je voeten of benen kunnen terechtkomen (o.a. bij (zittend) laswerk).

Handbescherming

1. Handschoenen gebruiken bij het werken met:
  - *scherpe voorwerpen*
  - *chemische stoffen*
  - *hete en koude producten*
  - *gladde natte voorwerpen*
2. Draag de handschoenen die voor de uitgevoerde werkzaamheden voorgeschreven zijn.
3. Handschoenen zijn verboden tijdens werkzaamheden bij draaiende machinedelen. Uitzonderingen op dit verbod worden specifiek aangegeven.
4. Werk nooit met beschadigde handschoenen. Vervang ze tijdig.
5. Gebruik bij contact met vloeistoffen, waarbij geen handschoenen gedragen kunnen worden, de juiste beschermende crème. Neem hiervoor contact op met de BGD.

Oog- en gelaatsbescherming

1. Het dragen van een veiligheidsbril is verplicht binnen alle zones afgebakend met een blauwe lijn, op alle werkposten van de body-afdeling en op alle plaatsen waar dit door een pictogram aangegeven wordt.
2. Een veiligheidsbril moet gedragen worden bij alle verspanende bewerkingen zoals boren, slijpen, draaien en frezen. Ook bij werkzaamheden met chemische stoffen, bij werkzaamheden aan een systeem onder druk (bv. airco vullen) en bij werkzaamheden boven het hoofd (werk in putten en onder voertuigen) dient een veiligheidsbril gedragen te worden.

3. Een gelaatscherm of zuurbril moet gedragen worden bij het werken met agressieve chemicaliën als er kans is op spatten. Deze brillen of gelaatschermen kunnen over de normale bril heen gedragen worden.
4. Bij alle andere werkzaamheden waarbij stof of nevel kan ontstaan is een veiligheidsbril verplicht. Denk hierbij aan het schoonblazen met perslucht, schilderwerk boven het hoofd, werken met spuitbussen enz.
5. Als een veiligheidsbril verplicht is, dan zijn zijkapjes voorgeschreven. Als een veiligheidsbril niet verplicht is, dan volstaat een veiligheidsbril zonder zijkapjes voor de brildragende medewerker.
6. Veiligheidsbrillen met correctieglazen kunnen verkregen worden via de BGD.
7. Bij gebruik van een slijptol is een slijpkap verplicht.

Gehoorgeschermering

1. Lawaai went nooit. Boven de 80 dB(A) is er op lange termijn kans op gehoorgeschermering. Dit is ongeneeslijk, gewenning bestaat NIET!
2. In alle productieruimten is het geluidsniveau dermate hoog dat aangeraden wordt om gehoorgeschermering te dragen.
3. D.m.v. een blauw gebodsbord 'gehoorgeschermering verplicht' is aangegeven waar het dragen van gehoorgeschermering binnen de fabrieken verplicht is.
4. Voor de vaste medewerkers, in een lawaaijige omgeving, is op maat gemaakte gehoorgeschermering (oto-plastieken) beschikbaar. Tijdelijke medewerkers en bezoekers moeten gebruikmaken van de gele oordopjes (ear-plugs).
5. Neem contact op met de BGD voor op maat gemaakte gehoorgeschermering.

Kleding en persoonlijke beschermingsmiddelen

Adembescherming

1. Gebruik de voorgeschreven adembescherming.
2. Lees de gebruiksaanwijzing van de adembescherming en zorg ervoor dat u op de hoogte bent van het gebruiksdoel en de gebruiksduur.
3. Controleer filtermaskers op een juiste werking van afdichting en ventielen.
4. Adembescherming is persoonlijk, houd deze schoon. Berg deze op in een schone omgeving.
5. Na opening zijn filterbussen beperkt houdbaar. Haal de bussen pas vlak voor gebruik uit de verpakking en bewaar ze in een schone omgeving.
6. Raadpleeg bij twijfel de BGD.

Valbescherming

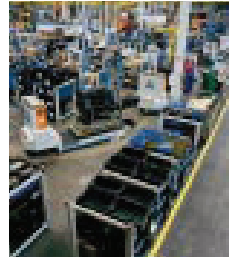
1. Bij werkzaamheden op hoogte, waarbij de valhoogte groter is dan 2 meter, is het gebruik van valbescherming verplicht. Valbescherming bestaat uit een harnas met een vallijn voorzien van een valdemper. De vallijn wordt bevestigd aan een stevig object zodanig dat de valafstand maximaal 1,5 m is.
2. Het dragen van valbescherming is niet verplicht bij normale werkzaamheden op ladders, steigers en bordessen welke voorzien zijn van leuning.
3. Voor gebruik valbescherming zorgvuldig visueel controleren.
4. Na een val mag de valbescherming niet meer gebruikt worden.
5. Voorkom dat het harnas en de vallijn in contact komen met oliën, vetten en chemicaliën.
6. Valbescherming wordt jaarlijks gekeurd.

Orde en netheid

Zonder orde en netheid geen veiligheid.

1. Werkvloeren en werkomgeving dienen dagelijks door u en uw collega's te worden opgeruimd. Na beëindigen van een activiteit direct opruimen voorkomt veel werk aan het einde van de dag.
2. Olie en vet op de vloer absorberen met olieabsorberende matjes. Nagaan waar de olie vandaan komt en bij een lekkage dit melden aan de werkmeester. Gebruikte doeken en matjes afvoeren als oliehoudend afval. Afvoer volgens instructies.
3. Materialen en gereedschappen dienen op ordelijke wijze te worden opgeborgen.

Afval

1. Vuile poetslappen weggoien in de daarvoor bestemde emballage. De drums behoren afgesloten te zijn met een deksel.
2. Resten materiaal zoals spanen, krullen, afkeuronderdelen, knip- en/of ponsresten in de daarvoor bestemde containers deponeren en afvoeren volgens instructie. Het is belangrijk dat er goed onderscheid gemaakt wordt, bijvoorbeeld ijzer en non-ferro.
3. Gevaarlijk/chemisch afval:
  - *Gescheiden inzamelen en in gesloten verpakking aanleveren.*
  - *Volg de instructies.*
  - *De verpakking voorzien van de juiste etikettering.*
  - *Verdere informatie via het Reststoffencentrum, telefoon: 331*
4. Papier in de daarvoor bestemde papiercontainers.
5. Overig afval zoals; koffiebekers, etensresten, melkkartons, etc. (restafval) in de vuilnisbak of grijze containers.
6. Er zijn vaste momenten voor de afvoer van volle containers. Buiten deze tijdstippen volle containers aanmelden bij de werkmeester en direct laten afvoeren.

Bijzondere groepen

7. Houd looppaden, nooduitgangen, trappen en brandgangen vrij. Nooddeuren dienen zowel via de binnenzijde als via de buitenzijde vrij toegankelijk te zijn.
8. Op afdelingen waar met chemische stoffen wordt gewerkt of bij opslag, is het nuttigen van eten en drinken verboden.

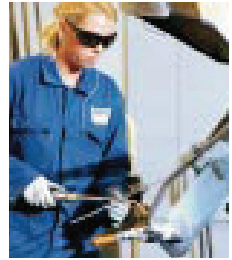
Persoonlijke hygiëne

1. Gebruik indien nodig voor aanvang van de werkzaamheden een beschermende crème. Breng deze zorgvuldig aan rondom de nagels, vingertoppen en de binnen- en bovenkant van de handen. Na het wassen deze crème opnieuw aanbrengen.
2. Vervang vervuilde werkkleding door schone.
3. Draag geen vuile poetslappen in de werkkleding.
4. Handen wassen; vooral voor het eten.
5. De bedrijfskantines zijn voor het nuttigen van etenswaren. Eet dus niet op de werkplek.
6. Houd toiletten en wastafels netjes.

Bijzondere groepen

Buitenfirma's

1. Voor medewerkers van buitenfirma's gelden de DAF veiligheidsvoorschriften.
2. Voor aanvang van de werkzaamheden moet de buitenfirma met de opdrachtgever van DAF vastleggen hoe wordt samengewerkt, welke voorzieningen getroffen worden en hoe het toezicht is geregeld.
3. Voor aanvang van werkzaamheden doorlopen de medewerkers van buitenfirma's de veiligheidsintroductie op CD-ROM (individueel) of krijgen ze een veiligheidsintroductie door de preventieadviseur arbeidsveiligheid (groepen).
4. Voor aanvang van werkzaamheden ontvangen de medewerkers van buitenfirma's een folder met veiligheidsvoorschriften.

Jeugdigen (personen jonger dan 18 jaar)

1. In verband met de grotere kans op ongevallen door gebrek aan werkervaring is het voor jeugdigen verboden te werken aan, in of met:
  - gevaarlijke stoffen;
  - machines die zodanige trillingen veroorzaken dat gevaar bestaat voor lichamelijk letsel;
  - opdrachten die zware fysieke werkzaamheden vereisen;
  - gevaarlijke werktuigen en/of machines waarvan de beveiliging onvoldoende garanties geeft op veilig werken;
  - heftrucks, elektrostapelaars, trekkers of hoogwerkers;
  - omstandigheden met mogelijk ernstig letsel door valgevaar;
  - niet-geïsoleerde elektrische installaties waarop een wisselspanning staat van meer dan 50 volt of een gelijkspanning van meer dan 120 volt;
  - opdrachten welke risicofactoren voor ongevallen inhouden waarvan vermoed kan worden dat jongeren, doordat ze nog niet veel inzicht hebben in veiligheid of onervaren of onvoldoende opgeleid zijn, deze meestal niet beseffen of kunnen voorkomen.
2. Onder bepaalde voorwaarden zijn voor jobstudenten en schoolstagiairs afwijkingen op dit verbod toegestaan. Raapleeg hiervoor de Interne Preventiedienst.

Zwangere vrouwen

Voor zwangere vrouwen gelden de volgende beperkingen:

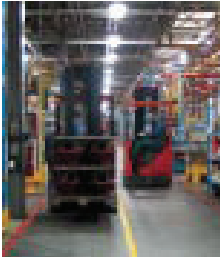
1. Mogen niet aan geluidsniveaus hoger dan 85dB(A) worden blootgesteld.
2. Mogen geen fysieke zware werkzaamheden verrichten.
3. Mogen niet worden blootgesteld aan gevaarlijke stoffen.

Voor meer informatie neem contact op met de bedrijfsarts of huisarts.

DAF veiligheidsvoorschriften

Verkeer

1. Op het DAF-terrein geldt het verkeersreglement.
2. De aanwijzingen van de bewaking dienen door iedereen te worden opgevolgd.
3. De maximumsnelheid op de terreinen is 40 km/h, tenzij verkeersborden een andere maximumsnelheid aangeven.
4. Voor het rijden met interne transportmiddelen is een rijbewijs/certificaat van opleiding verplicht.
5. Op een industrieel voertuig mogen slechts zoveel personen plaats nemen als er zitplaatsen voorzien zijn.
6. Bij heftrucks die niet voorzien zijn van een deur dient de chauffeur de veiligheidsgordel te dragen.
7. Parkeer altijd in de daartoe bestemde vakken. Nooit in brandgangen, voor deuren, nooduitgangen, brandkranen, etc.
8. Fietzers
  - neem in de fabrieken een veilige snelheid in acht.
  - maak gebruik van de hoofdpaden, eventueel aan de kant van het gele voetpad, indien dit aangebracht is.
  - telefoneer uitsluitend in stilstand.
  - maak gebruik van de materiaalbak op de fiets om voorwerpen te transporteren, neem ze niet onder de arm terwijl je fietst.
9. Voetgangers
  - pas op voor heftrucks, het gezichtsveld van de chauffeur kan beperkt zijn door de vervoerde last.
  - zorg dat je eerst oogcontact hebt gehad met de heftruckchauffeur alvorens een heftruck te passeren.
  - loop nooit onder hangende lasten of onder de geheven vorken van een heftruck.
  - bepaalde goederenbehandelingszones zijn omwille van het intensief heftruckverkeer verboden voor voetgangers en fietsers: o.a. de gietsluiter, cabinekoer, expeditie, aanvoerhavens.
  - gebruik de normale gangen en wegen. Vermijd het oversteken van transportbanden tenzij er een aangepaste veilige doorgang is (trap, bordes, enz.).

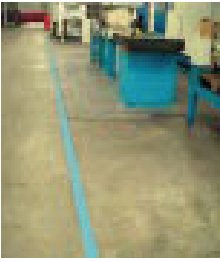

Intern transport

- gebruik de gele voetpaden waar ze aangebracht zijn.
- kruip niet onder een materiaalrek door om uw arbeidsplaats te verlaten: gevaar voor aanrijding door industriële voertuigen! Wees om dezelfde reden voorzichtig als je je arbeidsplaats verlaat via een doorgang tussen materiaalrekken.

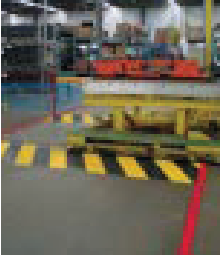
Intern transport

1. Alleen personen die in het bezit zijn van een geldig rijbewijs/certificaat van opleiding mogen de heftruck/reachtruck waarvoor dat bewijs geldig is, besturen.
2. Alleen personen die de voorlichting en instructie voor elektrostopelaar hebben gehad, mogen gebruik maken van een elektrostopelaar.
3. De volgende maximumsnelheden gelden in de fabrieken en op het terrein:
  - 7 km/h in fabrieken en magazijnen.
  - 15 km/h op het terrein.
4. Interne transportmiddelen zijn voorzien van een snelheidsbegrenzer. Deze mag nooit overbrugd worden.
5. Op een industrieel voertuig mogen slechts zoveel personen plaats nemen als er zitplaatsen voorzien zijn.
6. Het is verboden om tijdens het rijden te telefoneren, te eten of te drinken.
7. Houd steeds je armen en benen binnen het voertuig zodat ze niet geklemd kunnen worden tussen het voertuig en obstakels in de omgeving (emballages, karren, omheiningen, palen...). Dit kan leiden tot ernstige kwetsuren.
8. Let bij transportroutes, kruisingen en deuren extra goed op. Gebruik kort de claxon als je voetgangers langs achteren nadert, wanneer je denkt dat anderen je niet gezien hebben of bij het nemen van onoverzichtelijke bochten.

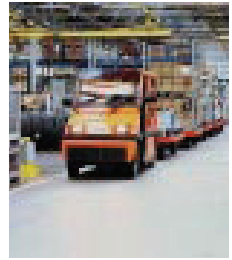

DAF veiligheidsvoorschriften

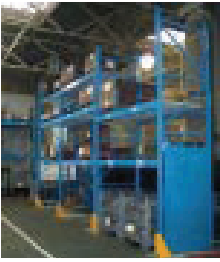
Intern transport

9. Het dragen van een veiligheidsgordel is verplicht als de kans op kantelen aanwezig is.
10. Het is verboden interne transportmiddelen zwaarder te belasten dan is toegestaan.
11. Behandel alleen stabiele en goed bevestigde lasten. Let extra goed op bij hoge lasten, gasflessen, chemische stoffen, e.d.
12. Het verplaatsen van een last met de heftruck is uitsluitend toegelaten met de vorken in de laagste stand en de mast achterovergeheld. Dit verhoogt de stabiliteit en voorkomt dat de last wegschuift bij het remmen.
13. Indien de mast en/of last het uitzicht belemmert zodat de weg niet goed te overzien is, is het verplicht achteruit te rijden. Kijk daarbij altijd in de rijrichting.
14. Voordat je achteruit rijdt dien je je te vergewissen of er zich geen voetgangers/fietsers achter je truck bevinden.
15. De vorken van een heftruck mogen niet als werkplatform voor personen gebruikt worden. Dit is uitsluitend toegelaten bij gebruik van een toestel goedgekeurd door een erkend organisme.
16. Lasten mogen niet aan de vorken van een heftruck gehangen worden. Ook dit is uitsluitend toegelaten bij gebruik van een toestel goedgekeurd door een erkend organisme.
17. Het is verboden niet goed beladen of niet goed gesloten emballage te verplaatsen.
18. Gebruik voor het transport van vaten de hiervoor voorziene vatenklem op de vorken.
19. Bij het verplaatsen van lasten op de vorken van de heftruck niet hoger dan de mast stapelen.
20. Het voeren van verlichting is verplicht bij slecht zicht en/of duisternis.
21. Het is verboden verlengvorken te gebruiken waar hefwerkzaamheden met normale vorken kunnen worden uitgevoerd.
22. In het acculaadstation is het verboden te roken.

23. De eerste gebruiker (op dagbasis) controleert of zijn voertuig in een veilige toestand is. Hiervoor maakt hij bij shiftaanvang gebruik van een checklijst (SF 3261) en vult deze in.
24. In geval van tekorten dient hij het voertuig onmiddellijk uit dienst te nemen en het z.s.m. in de garage aan te bieden.
25. Het is verboden om intern transport met draaiende motor achter te laten. Wanneer je het industrieel voertuig verlaat, dien je steeds de handrem op te trekken.
26. Zet het contact af indien iemand je vanaf je heftruck met iemand wenst te overleggen. Hierdoor vermijd je dat je truck door een onverwachte beweging toch in gang wordt gezet.
27. Regels bij LPG tanken
  - Tank volgens de aangegeven instructies.
  - Bij het tankstation is roken verboden.
  - Bij het ruiken van een gaslucht voordat getankt wordt: niet tanken maar dit melden via alarmnummer 8222.
  - Het is verboden tanks te vullen die niet specifiek voor LPG bedoeld zijn.

Opslag en emballage

Elke onveilige opslag moet onmiddellijk gecorrigeerd en/of gemeld worden aan de verantwoordelijke werkmeester.

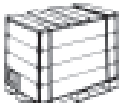

1. Gebruik alleen emballagemiddelen die in goede staat verkeren.
2. Op afkeuremballage moet een afkeurlabel (SF 5730) worden aangebracht.
3. Stapel alleen in rekken die in goede staat verkeren.
4. Stellingen niet zwaarder belasten dan is toegestaan.
5. Stellingen moeten goed vastgezet zijn op de vloer.
6. Het is verboden om emballagemiddelen of materialen in gangpaden te plaatsen.
7. Stapel alleen die emballage die op elkaar past, houd u aan het toegestane aantal. Dit is afhankelijk van de plaats en van de soort emballage (zie pag. 24 en 25). Voor de assenfabriek gelden specifieke stapelhoogten. Deze informatie is ter beschikking bij de werkmeester.
8. Zorg ervoor dat bij het stapelen niets uit de emballage of uit de stelling kan vallen.
9. Wanneer de mogelijkheid bestaat dat t.g.v. van een verkeerd manoeuvre producten of emballages naar beneden vallen op een plaats waar zich personen kunnen bevinden (werkposten, pauzeruimten, ...), wordt het risico beperkt met een doorvalbeveiliging:
  - *Horizontale balken : enkel bij de volgende emballages: Normale metalen emballages (C2, C3, C4, DB en MB) en speciale stalen emballages op basis van C2 en C4*
  - *Gaaswerk: in alle andere gevallen. Bijvoorbeeld paletten met kartonnen dozen, kunststofbakken, paletten met opzet randen: R1, R2, R3, ... De hoogte van het gaaswerk komt overeen met de te verwachten maximale hoogte van de emballages*

10. Zorg ervoor dat alle wanden van de kooien goed gesloten zijn en dat geen materiaal buiten de kooi uitsteekt.
11. De emballage mag niet zwaarder beladen worden dan is toegestaan (zie "Belastbaarheid en stapelhoogten van emballage").
12. Het is ten strengste verboden om in de opgeslagen kooien, bakken of in de stellages te klimmen.
13. Gebruik voor het picken van producten uit de opslag de daarvoor bestemde orderpickers, ladders en trappen.
14. Er moet op gelet worden dat de toegestane vloerbelasting niet overschreden wordt.
15. Bij hoog stapelen moet erop gelet worden dat de goede werking van de sprinklers niet verstoord wordt. De afstand tot de sprinklers moet minstens 1 meter bedragen.
16. Eenmalige emballage zoals dozen en wegwerppallets dienen gescheiden van de overige emballage te worden afgevoerd.
17. DAF- en leveranciersemballage dienen leeg en naar soort gesorteerd aangeleverd te worden aan emballagebeheer.

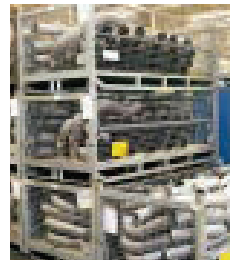
Belastbaarheid en stapelhoogten van emballage

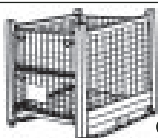
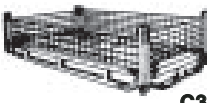
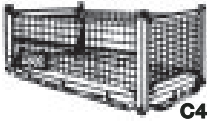
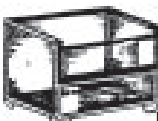

Emballage hout	Stapelhoogte/aantal			
	Belastbaarheid in kg	Opslag in magazijnen en buitenopslag	Opslag in productie	Opslag op de werkplek
 PL	1500) ²			
 R4 R3 R2 R1	1000	4) ¹	2) ¹	2
 HP	500			
 H4 H3 H2 H1	500	4) ¹	2) ¹	2
 KB	15	10	6	6
 K3	15	10	6	6
 K4	15	10	6	6

- Kunststof bakken stabiel opstellen.
- Stapelhoogten gelden niet voor transportwagens en stellingen.
- Stapelhoogte pallets is afhankelijk van de producten.
- Stapelhoogte lege emballage maximaal 5 meter.

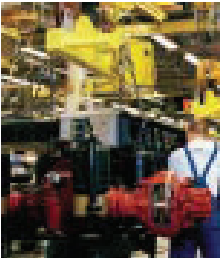
¹) Pallet met opzetrand(en) voorzien van deksel en bundelen met kunststofband.

²) Pallets in stellingen max. 1000 kg.

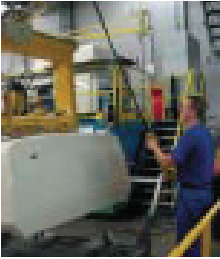

Emballage staal	Stapelhoogte/aantal			
	Belastbaarheid in kg	Opslag in magazijnen en buitenopslag	Opslag in productie	Opslag op de werkplek
 C2	1500	5	3	2
 C3	1500	5	4	3
 C4	1500	5	3	2
 DB	900	5	4	2
 MB	1000) ¹	6	4	2

- *Geen te lange producten plaatsen in emballagemiddelen.*
  - *De stapelhoogte in magazijnen is afhankelijk van de toelaatbare vloerbelasting.*
  - *Deze stapelhoogten gelden niet voor transportwagens en stellingen.*
  - *Voor speciaal emballage gelden dezelfde normen als voor vergelijkbare normaal emballage, bij twijfel contact opnemen met de Interne Preventiedienst.*
  - *Alle hekken en of gaaswanden goed gesloten i.v.m. stabiliteit.*
- ¹) *Voor meterbakken met klep 750 kg.*

Hijsen/takelen

Controle vooraf

1. Gebruik alleen goedgekeurd hijsgereedschap; herkenbaar aan het DAF gereedschapsnummer. Buitenfirma's moeten een kopie van de periodieke keuring van hun hijs- en hefwerktuigen kunnen voorleggen aan de opdrachtgever.
2. Het gebruik van zelfgemaakt hijsgereedschap is verboden.
3. Controleer voor ieder gebruik hijsgereedschappen en hijswerktuigen zoals hijskabels, kettingen, haken, staaldraad en stropen op beschadigingen en slijtage.
  - Gebruik geen staaldraad of stropen die geknikt zijn, of met uitstekende draadjes.
  - Gebruik geen verbogen of sterk uitgesleten ketting.
4. Gebruik geen hijsgereedschap en hijswerktuigen die niet in goede staat verkeren en meld dit direct aan uw werkmeester.
5. Gebruik altijd hijsgereedschap en hijswerktuigen met ruime zekerheid en voldoende sterk.
6. Gebruik altijd hijsgereedschap van de juiste lengte. Leg geen knopen in hijsgereedschap om het te verkorten.
7. Speciale hijsgereedschappen, die zijn aangepast aan het product, uitsluitend voor dat product gebruiken.

Aanslaan van lasten

Kijk of de last juist is aangeslagen en haken goed zijn aangebracht. Veiligheidsclips van haken moeten gesloten zijn.

1. Gebruik bij lange lasten hijsgereedschap waarmee de last op twee punten opgepakt kan worden.
2. Zorg ervoor dat kettingen bij gebruik niet verdraaid zijn.
3. Bij het hijsen van voorwerpen met scherpe kanten moeten de stropen en kettingen beschermd worden.
4. Lasten mogen niet aan de vorken van een heftruck gehangen worden. Dit is uitsluitend toegelaten bij gebruik van een toestel (hijsarm-heftruck combinatie) goedgekeurd door een erkend organisme.

Hijzen

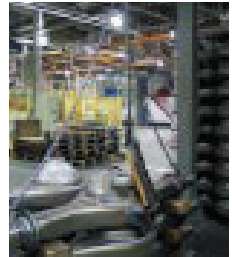
1. Kijk bij het hijzen naar de last.
2. Ga nooit zelf en laat ook niet een ander tijdens het hijzen onder de last staan. Dit is verboden.
3. Trek hijsgereedschap niet onder de last uit zonder de last op te tillen. Plaats de last zo nodig op balkjes.

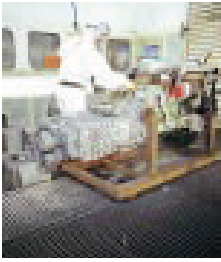
Onderhoud

1. Zorg ervoor dat kettingen en staalkabels niet met bijtende stoffen of met water in aanraking komen.
2. Ruim hijsgereedschap onmiddellijk na gebruik op.

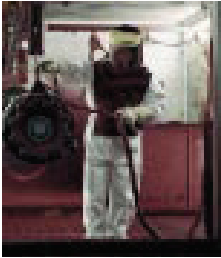
Periodieke controle

1. Hijs- en hefwerktuigen moeten periodiek gekeurd worden door een Externe Dienst voor Technische Controle (EDTC).
2. Een rode sticker op bepaalde delen duidt op eventuele opmerkingen, die een voorlopig veilig gebruik van het toestel echter niet in de weg staan. Ze moeten echter binnen redelijke termijn afgesteld worden.

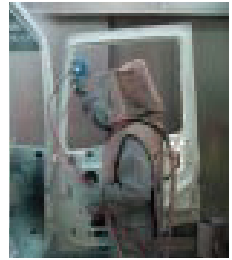

Werken in spuitboxen

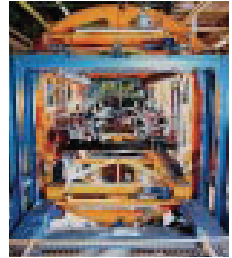

Bij het werken in spuitboxen en verfmengpompenkamers zijn twee soorten risico's van belang: brand- en explosierisico's en de risico's voor de gezondheid.

1. In zones met een mogelijke explosieve atmosfeer zoals opslag- en verwerkingsruimten, spuitboxen, meng- en pompenkamer, geldt een absoluut rook- en vuurverbod. Dit is aangegeven door pictogrammen en een gele belijning.
2. Er mogen geen vuurgevaarlijke werkzaamheden worden verricht zoals, lassen, snijden en stoten van staal op steen. De ventilatie en verlichting dienen explosie veilig te zijn uitgevoerd.
3. Voor aanvang van de werkzaamheden controleren of de afzuiging/ventilatie werkt.
4. Na beëindiging van de werkzaamheden moeten alle brandgevaarlijke vloeistoffen worden afgesloten en opgeborgen in de daarvoor bestemde ruimten.
5. Vervuilde poetslappen, handschoenen en kleefdoeken moeten in de rode vuilbakken afgevoerd worden.
6. Lege verf-, verdunner- en/of verharderblikken moeten worden opgeslagen op de daarvoor aangewezen plaatsen. Deze blikken worden afgevoerd volgens bestaande instructies.
7. De spoelverduunning welke tijdens het doorspoelen uit de spuitleidingen komt, moet in de daarvoor bestemde voorzieningen worden opgevangen. De spoelverduunning mag onder geen omstandigheden in het watergordijn terecht komen.
8. In de spuitcabine mag alleen gewerkt worden indien de medewerker is voorzien van de voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen. Deze middelen moeten op de juiste wijze gebruikt worden.

9. Stel je op de hoogte van de plaats en de bedieningswijze van de brandblusapparaten in jouw afdeling. Onthoud eveneens waar de blusdekens geplaatst zijn om zo nodig brandende werkkledij snel te kunnen blussen.
10. Gebruik op de handen (eventueel gezicht) een beschermingscrème, welke geschikt is voor de lakken. Breng deze zorgvuldig aan, dit vereenvoudigt later het schoonmaken.
11. Het is verboden om verdunners / oplosmiddelen te gebruiken voor het schoonmaken van handen.
12. Voor onderhouds- en schoonmaakwerkzaamheden is speciale aandacht vereist. Deze activiteiten mogen alleen plaatsvinden na instructie en onder begeleiding van daarvoor aangewezen personen.
13. Het aanbrengen van striplak is ook spuitwerk, waarvoor dezelfde veiligheidsinstructies gelden als voor overig spuitwerk.
14. Verharder en restanten van verharder gescheiden houden van andere stoffen.
15. Houd de roostervloer in de spuitcabines in goede staat. Schuivende of slecht geplaatste roosters kunnen ongevallen veroorzaken.
16. Voorwerpen die niet tot de uitrusting van de spuitcabine behoren, en die niet noodzakelijk zijn voor het werk (eetwaren, dranken, kledij) mogen niet in de spuitcabines bewaard worden. Het is verboden te eten of te drinken in een spuitcabine.

Waarschuwborden

Ontvlambare stoffen

Transportvoertuigen

Explosieve stoffen

Giftige stoffen

Radioactieve stoffen

Bijtende stoffen

Gevaar (alleen gebruiken i.c.m. een ander bord)

Elektrische spanning

Laserstraal

Oxyderende stoffen

Niet-ioniserende straling

Voorzichtig op de trap

Vallen door hoogteverschil

Let op accu (zuur)

Gasflessen

Hete vloeistoffen en dampen

Explosieve atmosfeer

Schadelijke of
irriterende stoffen

Uitgliden

Handblessures

Hete oppervlakken

Automatisch aanslaan

Bekneld raken

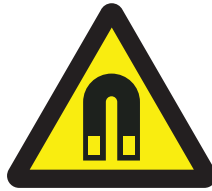
Lage temperatuur

Draaiende rollen

Hangende lasten

Hangende lasten

Struikelen

Gebodsborden

Oogbescherming
verplicht

Gehoorscherming
verplicht

Veiligheidshelm
verplicht

Adembescherming
verplicht

Helm en masker
verplicht

Gelaatsbescherming
verplicht

Veiligheidsschoenen
verplicht

Roken toegestaan

Verplichte oversteekplaats
voor voetgangers

Helm en bril verplicht

Bril en oorbescherming
verplicht

Mondkapje verplicht

Pijl volgen

Algemeen gebod (alleen
i.c.m. een ander symbool)

Veiligheidspak
verplicht

Geleidingsvermogen
schoenen verplicht

**Veiligheidsschort
verplicht**

**Handschoen met
polsbescherming verplicht**

**Gascilinder met
ketting vastzetten**

**Adembescherming
verplicht**

Rolstoelgebruikers

**Individueel
veiligheidsharnas verplicht**

**Helm en oorbescherming
verplicht**

**Veiligheids-
handschoenen verplicht**

Gevarenmatrix, voor het omgaan met chemische producten

Symbool	Gevaren	Veiligheidsmaatregelen	Ogen	Huid	Inademen	Opslag werkvoorraden
	Brandgevaarlijke vloeistof, vaste stof, gas of damp. Bedwelmend. Ontwet de huid.	Geen open vuur of vonken. Niet roken. Bril, handschoenen. Verpakkingen sluiten. Ventilatie. Brandblussers.	Met water spoelen.	Met water en zeep reinigen.	In de frisse lucht brengen. Zo nodig arts raadplegen.	Vloeistoffen boven opvangbak met een capaciteit van 100%. Gescheiden van open vuur, vonken, las- & slijpparamaten, oveninstallaties. Explosieveilige elektrische installaties. Goed geventileerde ruimte.
	Bijtend gas/vloeistof/vaste stof. Gevaarlijk voor ogen, huid en ademhalingswegen. Veroorzaakt brandwonden. Reageert met materialen onder vorming van brandbaar/giftig gas.	Gelaatsbescherming. Handschoenen. Beschermende kleding. Afzuiging. Gebruik verdunde oplossingen.	Met veel water langdurig spoelen.	Met veel water langdurig spoelen.	In de frisse lucht brengen. Arts raadplegen.	Vloeistoffen boven opvangbak met een capaciteit van het grootste vat + 10% van de overige vaten. Oogdouches in de directe omgeving.
	Stoffen die directe of bijvnde gezondheidsschade kunnen veroorzaken.	Plaatselijke afzuiging, ventilatie. Verpakkingen sluiten. Kleine hoeveelheden verwerken. Handschoenen, adembescherming gebruiken.	Met water spoelen.	Met water spoelen en wassen met zeep.	In de frisse lucht brengen. Bij blijvende irritatie arts raadplegen.	Vloeistoffen boven opvangbak met capaciteit van het grootste vat + 10% van de overige vaten.
	Stoffen die in kleine hoeveelheden tot ernstige schade aan de gezondheid kunnen leiden.	Minimale hoeveelheden gebruiken. Verwerken in gesloten systemen. Verpakkingen sluiten. Plaatselijke afzuiging. Strenge hygiëne, handschoenen en adembescherming gebruiken.	Met water spoelen.	Met water spoelen en wassen met zeep.	In de frisse lucht brengen. Arts raadplegen.	Aparte afgesloten opslag (in speciale kast of kluis). Opslagruimte voorzien van aparte ventilatie. Maatregelen in overleg met Arbeidienst.
	Stoffen die gemakkelijk reageren met andere stoffen, kan brand veroorzaken. Bijtend voor ogen, huid en ademhalingswegen. Veroorzaakt brandwonden	Voorom ongewenste vermenging. Gelaatsbescherming, handschoenen. Beschermende kleding. Verpakkingen sluiten. Voorom schokken, stoten en verwarming. Ventilatie.	Met veel water langdurig spoelen.	Met veel water langdurig spoelen.	In de frisse lucht brengen. Arts raadplegen.	Gescheiden van brandbare stoffen (papier, karton, katoen, olie, hout e.d.). Koel (gekoeld) bewaren. Vloeistoffen boven opvangbak met een capaciteit van het grootste vat + 10% van de overige vaten.
	Gevaarlijk voor lucht, water, bodem, planten en/of dieren.	Voorkomen morsen en lekken. Afval (ook verpakking) op een goede manier afvoeren.				Boven opvangbak met een capaciteit van het grootste vat + 10% van de overige vaten. Maatregelen in overleg met Arbeidienst.
Opvangbakken moeten te allen tijde schoon, leeg en in goede staat van onderhoud zijn. Opslagplaatsen moeten zijn voorzien van waarschuwingsborden en gevarensymbolen.						

Verboden combinaties in opslag

bijtende stoffen	niet	niet	niet	niet	
(zeer) giftige stoffen	niet	niet			niet
brandbare vaste stoffen	niet				niet
brandbare vloeistoffen	niet			niet	niet
oxiderende stoffen		niet	niet	niet	niet

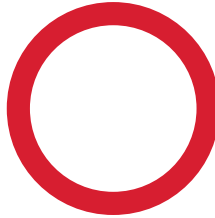
Verder mogen stoffen die met elkaar reageren niet samen opgeslagen worden, bijvoorbeeld:

- zuren en lozen (bassen).
- zuren en chloriet- of hypochlorietoplossingen (bleekwater).
- zuren en cyaniden.
- salpeterzuur en mierenzuur, azijnzuur of formaldehydeoplossingen.

Verbodsborden

Verboden te roken

Verboden voor
alle verkeer

Niet aanraken

Vuur, open vlam en
roken verboden

Verboden voor
personenvervoer

Verboden voor
voetgangers

Geen toegang voor
onbevoegden

Geen drinkwater

Verboden voor
mobiele telefoons

Verboden te
schakelen

Verboden voor
transportvoertuigen

Verboden te eten en
te drinken

Verboden aan te raken,
object staat onder spanning

Verboden voor personen
met pacemakers

Verboden te
fotograferen

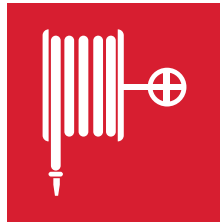

Handschoenen verboden

Brandbestrijdingsborden

Brandblusser

Brandslang

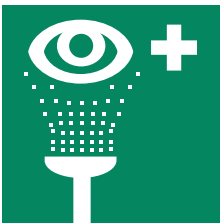

Verboden met water
te blussen

Brandmelder

Reddingsborden

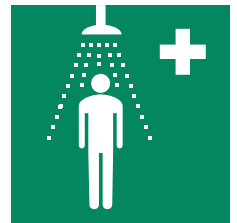
Oogdouche

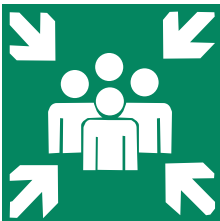
Uitgang

EHBO

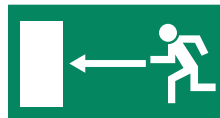
Nooddouche

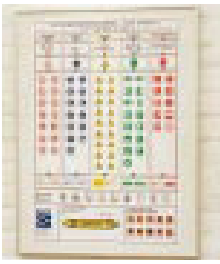
Verzamelplaats

Vluchtweg rechts

Vluchtweg links

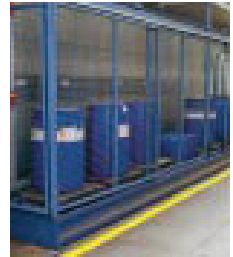
Gevaarlijke stoffen

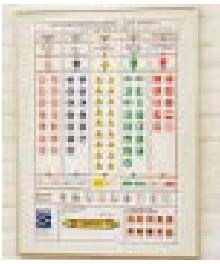
Sommige stoffen leveren door bijzondere eigenschappen al in kleine hoeveelheden hinder of schade op voor medewerkers, en/of omgeving.

1. Eten en drinken is verboden op werkplekken waar met gevaarlijke stoffen gewerkt wordt en bij opslag.
2. Op het DAF-terrein mogen uitsluitend chemische stoffen worden gebruikt die vooraf zijn goedgekeurd door de Interne Preventiedienst en de milieucoördinator. Buitenfirma's moeten voor aanvang van het werk een kopie van het veiligheidsinformatieblad of Material Safety Data Sheet(MSDS) naar de Interne Preventiedienst en milieucoördinator sturen.
3. Zorg ervoor dat u op de hoogte bent van de mogelijke gevaren van stoffen waarmee u werkt. Hulpmiddelen hierbij zijn:
  - Etiket op de verpakking.
  - Werkinstructies/gevarenmatrix, werkplekinstructiekaarten (VIB).
  - Navraag bij de werkmeester of Interne Preventiedienst.
4. Chemische stoffen moeten deugdelijk zijn verpakt. Er mogen niet ongewild producten vrij kunnen komen. Op de werkplek wordt gebruik gemaakt van door de Interne Preventiedienst goedgekeurde middelen (safetycan, plunjerkan, afsluitbare schenkan e.d.).
5. Op verpakkingen moet duidelijk en onuitwisbaar de naam en indien van toepassing de gevaarsymbolen weergegeven zijn. Let hierop bij het overschenken van stoffen.
6. Brandgevaarlijke stoffen in kleinere hoeveelheden worden opgeslagen in safetycans. Voor grotere hoeveelheden (meer dan 20 l) worden geschikte metalen vaten gebruikt.
7. Vanwege zowel brandveiligheid, arbeidsomstandigheden als milieu worden specifieke eisen gesteld aan de opslag van gevaarlijke stoffen. Vraag advies aan de leidinggevende, Bedrijfsbrandweer of de Interne Preventiedienst.

8. De hoeveelheid op de werkplek bewaarde chemische stoffen moet worden beperkt tot maximaal de dagvoorraad of één emballagehoeveelheid. Indien de voorraad groter moet zijn dan de dagvoorraad vindt opslag plaats in een speciaal daarvoor bestemde kast, na advies van de Milieudienst.
9. Chemische stoffen moeten boven een lekbak worden opgeslagen. De lekbak moet voldoende groot zijn om de inhoud van de opgeslagen stoffen op te kunnen vangen.
10. Voorkom elk contact met gevaarlijke stoffen. Gebruik de juiste beschermingsmiddelen en volg de werkinstructies op.
11. Gebruik stoffen zo weinig mogelijk en voer restanten af volgens de instructies van het Reststoffencentrum. Lozing via schrobputjes, gootsteen en riolering is verboden.

Bijzondere gevaren

Onderstaande zinnen kunnen voorkomen op etiketten van chemische stoffen (ook in het huishouden).

De R-zinnen, van het Engelse woord 'risk', geven de gevaren aan. De S-zinnen, van het Engelse woord 'safety', geven de te nemen voorzorgen aan. Tezamen geven deze zinnen informatie over het veilig omgaan met de diverse stoffen.

R-zinnen

1. *In droge toestand ontplofbaar.*
2. *Ontploffingsgevaar door schok, wrijving, vuur of andere ontstekingsoorzaken.*
3. *Ernstig ontploffingsgevaar door schok, wrijving, vuur of andere ontstekingsoorzaken.*
4. *Vormt met metalen zeer gemakkelijk ontplofbare verbindingen.*
5. *Ontploffingsgevaar door verwarming.*
6. *Ontplofbaar met en zonder lucht.*
7. *Kan brand veroorzaken.*
8. *Bevordert de ontbranding van brandbare stoffen.*
9. *Ontploffingsgevaar bij menging met brandbare stoffen.*
10. *Ontvlambaar.*
11. *Licht ontvlambaar.*
12. *Zeer licht ontvlambaar.*
13. *Zeer licht ontvlambaar vloeibaar gas (vervallen, L 110 A, 4/5/93).*
14. *Reageert heftig met water.*
15. *Vormt licht ontvlambaar gas in contact met water.*
16. *Ontploffingsgevaar bij menging met oxyderende stoffen.*
17. *Spontaan ontvlambaar in lucht.*
18. *Kan bij gebruik een ontvlambaar/ontplofbaar damp/luchtmengsel vormen.*
19. *Kan ontplofbare peroxiden vormen.*
20. *Schadelijk bij inademing.*
21. *Schadelijk bij aanraking met de huid.*
22. *Schadelijk bij opname door de mond.*
23. *Vergiftig bij inademing.*
24. *Vergiftig bij aanraking met de huid.*
25. *Vergiftig bij opname door de mond.*
26. *Zeer vergiftig bij inademing.*
27. *Zeer vergiftig bij aanraking met de huid.*
28. *Zeer vergiftig bij opname door de mond.*
29. *Vormt vergiftig gas in contact met water.*
30. *Kan bij gebruik licht ontvlambaar worden.*
31. *Vormt vergiftige gassen in contact met zuren.*

32. *Vormt zeer vergiftige gassen in contact met zuren.*
33. *Gevaar voor cumulatieve effecten.*
34. *Veroorzaakt brandwonden.*
35. *Veroorzaakt ernstige brandwonden.*
36. *Irriterend voor de ogen.*
37. *Irriterend voor de ademhalingswegen.*
38. *Irriterend voor de huid.*
39. *Gevaar voor ernstige onherstelbare effecten.*
40. *Onherstelbare effecten zijn niet uitgesloten.*
41. *Gevaar voor ernstig oogletsel.*
42. *Kan overgevoeligheid veroorzaken bij inademing.*
43. *Kan overgevoeligheid veroorzaken bij contact met de huid.*
44. *Ontploffingsgevaar bij verwarming in afgesloten toestand.*
45. *Kan kanker veroorzaken.*
46. *Kan erfelijke genetische schade veroorzaken.*
47. *Kan geboortefwijkingen veroorzaken (vervallen, L 110 A, 4/5/93).*
48. *Gevaar voor ernstige schade aan de gezondheid bij langdurige blootstelling.*
49. *Kan kanker veroorzaken bij inademing.*
50. *Zeer vergiftig voor in het water levende organismen.*
51. *Vergiftig voor in het water levende organismen.*
52. *Schadelijk voor in het water levende organismen.*
53. *Kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.*
54. *Vergiftig voor planten.*
55. *Vergiftig voor dieren.*
56. *Vergiftig voor bodemorganismen.*
57. *Vergiftig voor bijen.*
58. *Kan in het milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.*
59. *Gevaarlijk voor de ozonlaag.*
60. *Kan de vruchtbaarheid schaden.*
61. *Kan het ongeboren kind schaden.*
62. *Mogelijk gevaar voor verminderde vruchtbaarheid.*
63. *Mogelijk gevaar voor beschadiging van het ongeboren kind.*
64. *Kan schadelijk zijn via de borstvoeding.*
65. *Schadelijk: kan longschade veroorzaken na verslikken.*
66. *Herhaalde blootstelling kan een droge of gebarsten huid veroorzaken.*
67. *Dampen kunnen slaperigheid en duizeligheid veroorzaken.*
68. *Onherstelbare effecten zijn niet uitgesloten.*

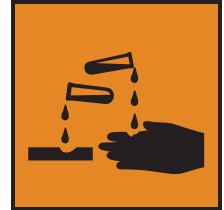
Bijzondere gevaren

S-zinnen

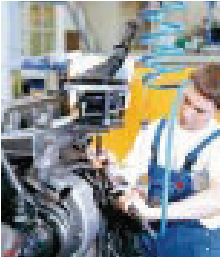
1. *Achter slot bewaren.*
2. *Buiten bereik van kinderen bewaren.*
3. *Op een koele plaats bewaren.*
4. *Verwijderd van woonruimten opbergen.*
5. *Onder ... houden (geschikte vloeistof).*
6. *Onder ... houden (inert gas).*
7. *In goed gesloten verpakking bewaren.*
8. *Verpakking droog houden.*
9. *Op een goed geventileerde plaats bewaren.*
12. *De verpakking niet hermetisch sluiten.*
13. *Verwijderd houden van eet- en drinkwaren en van diervoeder.*
14. *Verwijderd houden van ....*
15. *Verwijderd houden van warmte.*
16. *Verwijderd houden van ontstekingsbronnen - Niet roken.*
17. *Verwijderd houden van brandbare stoffen.*
18. *Verpakking voorzichtig behandelen en openen.*
20. *Niet eten of drinken tijdens gebruik.*
21. *Niet roken tijdens gebruik.*
22. *Stof niet inademen.*
23. *... niet inademen.*
24. *Aanraking met de huid vermijden.*
25. *Aanraking met de ogen vermijden.*
26. *Bij aanraking met de ogen onmiddellijk met overvloedig water afspoelen en deskundig medisch advies inwinnen.*
27. *Verontreinigde kleding onmiddellijk uittrekken.*
28. *Na aanraking met de huid onmiddellijk wassen met veel ....*
29. *Afval niet in de gootsteen werpen.*
30. *Nooit water op deze stof gieten.*
33. *Maatregelen treffen tegen ontladingen van statische elektriciteit.*
35. *Deze stof en de verpakking op veilige wijze afvoeren.*
36. *Draag geschikte beschermende kleding.*
37. *Draag geschikte handschoenen.*
38. *Bij ontoereikende ventilatie een geschikte ademhalingsbescherming dragen.*
39. *Een bescherming voor de ogen/voor het gezicht dragen.*
40. *Voor de reiniging van de vloer en alle voorwerpen verontreinigd met dit materiaal ... gebruiken.*
41. *In geval van brand en/of explosie inademen van rook vermijden.*
42. *Tijdens de ... een geschikte ademhalingsbescherming dragen.*
43. *In geval van brand ... gebruiken.*
45. *Bij een ongeval of indien men zich onwel voelt, onmiddellijk een arts raadplegen (indien mogelijk hem dit etiket tonen).*

46. *In geval van inslikken onmiddellijk een arts raadplegen en verpakking of etiket tonen.*
47. *Bewaren bij een temperatuur beneden ... °C.*
48. *Inhoud vochtig houden met ....*
49. *Uitsluitend in de oorspronkelijke verpakking bewaren.*
50. *Niet vermengen met ....*
51. *Uitsluitend op goed geventileerde plaatsen gebruiken.*
52. *Niet voor gebruik op grote oppervlakken in woon- en verblijfruimten.*
53. *Blootstelling vermijden - voor gebruik speciale aanwijzingen raadplegen.*
56. *Deze stof en de verpakking naar inzamelpunt voor gevaarlijk of bijzonder afval brengen.*
57. *Neem passende maatregelen om verspreiding in het milieu te voorkomen.*
59. *Raadpleeg fabrikant/leverancier voor informatie over terugwinning/recycling.*
60. *Deze stof en de verpakking als gevaarlijk afval afvoeren.*
61. *Voorkom lozing in het milieu. Vraag om speciale instructies/veiligheidskaart.*
62. *Bij inslikken niet het braken opwekken; direct een arts raadplegen en de verpakking of het etiket tonen.*
63. *Bij een ongeval door inademing: slachtoffer in de frisse lucht brengen en laten rusten.*
64. *Bij inslikken mond met water spoelen (alleen als de persoon bij bewustzijn is).*

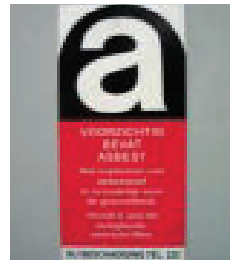

Handgereedschap

1. Kies het juiste handgereedschap:
  - juiste type en maat van moersleutel, zonder verlengstuk.
  - schroevendraaier: steeds de grootste passende maat in de schroefkop.
  - beitels: moeten voorzien zijn van een handbescherming.
2. Controleer handgereedschap voor gebruik en houd je gereedschap in orde. Losse hamerstelen, beitels met braam, uitgesleten moersleutels en afgesleten of gebroken schroevendraaiers geven aanleiding tot ongevallen. Ruil beschadigd gereedschap om bij je werkmeester.
3. Gebruik handgereedschap uitsluitend voor het doel waarvoor het gemaakt is: een schroevendraaier is geen beitel, een tang is geen hamer ....
4. Steek gereedschap zoals schroevendraaiers, priemen e.d. nooit in de zakken van je kledij. Gebruik hiervoor de voorziene bakjes.
5. Snijd bij het gebruik van een Stanley mes steeds weg van de hand waarmee je de doos of het karton vasthoudt.
6. Elektrisch handgereedschap moet van een wettelijk goedgekeurd type zijn (CE). Dat wil zeggen max. 50 volt wisselspanning of dubbel geïsoleerd.
7. Het is verboden elektrisch handgereedschap te gebruiken waarvan de snoeren, stekkers en schakelaars beschadigd zijn. Deze dienen onmiddellijk te worden vervangen.
8. Na einde werktijd alle gereedschappen op de juiste wijze opbergen!

Asbest

Zoals bekend is asbest vroeger veel gebruikt voor allerlei toepassingen. Tegenwoordig is het werken met asbest met de nodige voorzorgen omgeven.

Hoewel er panelen zijn die nog asbest bevatten in zogenaamde "gebonden" toestand, zijn er momenteel geen asbest-risico's bij DAF Westerlo. Deze "gebonden" asbest kan namelijk onder normale omstandigheden niet vrijkomen, en vormt dus geen gezondheidsrisico. Alle panelen die onder deze categorie vallen zijn voorzien van een label/sticker.

1. Voordat er werkzaamheden aan materialen met een asbest-sticker uitgevoerd mogen worden moet er steeds vooraf contact opgenomen worden met Gebouwendienst.
2. Elke beschadiging van materialen die voorzien zijn van een sticker moet onmiddellijk gemeld worden bij de bedrijfs-brandweer op het **nummer: 8222**. De brandweer zal de eerste maatregelen treffen om verspreiding van asbestvezels te voorkomen.
3. Het verwijderen van asbesthoudende materialen mag alleen met speciale voorzorgsmaatregelen, door speciaal geïnstrueerde medewerkers.

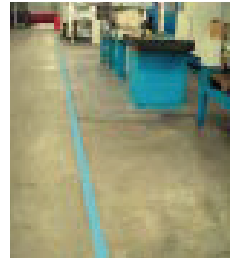
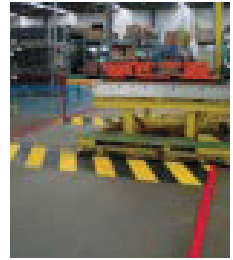

Gasflessen, slangen en leidingen

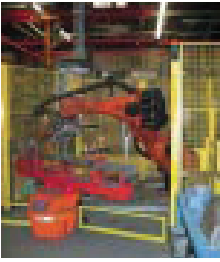
Gassen worden voor verschillende doeleinden gebruikt. Het gebruik van gassen vereist specifieke veiligheidsregels.

1. Voor aanvang van de werkzaamheden, slangen, afsluiters, branders, e.d. controleren op goede staat.
2. Bescherm gasflessen tegen hitte; dus niet in de zon of in de nabijheid van hittebronnen plaatsen.
3. Voorkom stoten, vallen van flessen. Flessen moeten altijd vaststaan met een ketting of beugel. Ook bij transport moeten de flessen zijn vastgezet. Bij transport of opslag moet de beschermkap erop geschroefd zijn.
4. Gasflessen die verplaatsbaar zijn moeten tijdens de werkzaamheden zo opgesteld worden dat ze gemakkelijk bereikbaar zijn en snel kunnen worden verwijderd. Na het einde van de werkzaamheden moeten de flessen op hun vaste plaats worden neergezet.
5. Als er geen gas gebruikt wordt, de afsluiter sluiten. Een afsluiter nooit met geweld openen. Als de afsluiter volledig geopend is deze 1/8 slag terugdraaien.
6. Bij starten werkzaamheden eerst de zuurstofkraan openen, daarna het brandergas. Bij stoppen eerst het brandergas sluiten, daarna de zuurstof.
7. Acetyleenflessen nooit gebruiken als deze liggen.
8. Gasslangen mogen nooit op de vloer liggen tenzij dat direct bij de werkplek is. Regelmatig moeten slangen (scheurtjes) en afsluiters gecontroleerd worden.
9. Gasflessen mogen nooit horizontaal vervoerd worden.
10. Brandbare gassen (acetyleen) en brandbevorderende gassen (zuurstof) moeten gescheiden worden opgesteld. Tussen deze flessen hoort een metalen schot te zitten of een afstand van minimaal 1 meter.
11. Houd volle en lege gasflessen gescheiden. Markeer lege flessen.

Veiligheidssignalering

1. Ken de belangrijkste pictogrammen: verbodsborden, gebodsborden, gevaarsborden, brandbestrijdingsborden, reddingsborden en de gevaarsymbolen van chemische producten.
2. Afbakening van afdelingen en gangpaden vindt plaats door middel van witte lijnen. Binnen de belijning (werkgebied) gelden speciale regels m.b.t. gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen.
3. Brandgangen zijn afgebakend met een rode belijning. Deze gangen dienen ten allen tijde vrij van obstakels gehouden te worden.
4. Binnen zones met een blauwe belijning geldt er een verplichting tot het dragen van een veiligheidsbril.
5. In zones voorzien van een rode vloermarkering zijn normale productiewerkzaamheden niet toegelaten.
6. De signalering van knelgevaar, gevaar door stoten tegen obstakels, door vallende voorwerpen of valgevaar voor personen, gebeurt door middel van een geel-zwarte markering.
7. Zones met een mogelijke explosieve atmosfeer worden aangeduid d.m.v. een gele belijning.
8. Aanduiding van gebieden waar open vuur verboden is vindt plaats d.m.v. pictogrammen.
9. Tijdens onderhouds- of herstellingswerkzaamheden aan installaties of machines worden borden "Niet inschakelen" geplaatst. Niemand mag deze borden verhangen of wegnemen, de veiligheid van uw collega's hangt ervan af.
10. Op plaatsen waar een transportsysteem een pad kruist is dit aangegeven met een verkeerslicht (t.b.v. het intern transport) en lichttoortsen (t.b.v. voetgangers).
11. Voetpaden voor voetgangers zijn aangeduid met een gele lijn en voorzien van "voetstappen"-aanduiding.

Machines

Algemeen

1. Alleen personen die voldoende zijn opgeleid en voldoende instructies hebben gehad, mogen de machine bedienen.
2. Draaiende en bewegende machinedelen, waardoor kleding gegrepen kan worden of waardoor men beklemd kan raken, moeten voorzien zijn van een goede afscherming. Controleer regelmatig de werking van de beveiligingen (zonder product).
3. Controleer regelmatig de werking van de noodstop (zonder product).
4. Een noodstop mag niet gebruikt worden als werkschakelaar of blokkeerschakelaar.
5. Beveiligde gebieden bij robots, CNC-machines en geautomatiseerde systemen mogen alleen betreden worden met inachtneming van de voorgeschreven veiligheidsmaatregelen.
6. Op volle snelheid werken terwijl één persoon zich binnen het beveiligde gebied moet bevinden, mag alleen met een dodemansknopbediening.
7. Het is verboden om beveiligingen te overbruggen.
8. Wijzigingen aan bestaande veiligheidssystemen mogen niet uitgevoerd worden zonder voorafgaand schriftelijk akkoord van de veiligheidsdienst en nadat er een nieuwe risico-analyse is opgesteld
9. Draag steeds nauwsluitende arbeidskledij. Loshangende kleding is gevaarlijk omdat ze gemakkelijk door draaiende delen meegenomen kan worden. Lange haren moeten door een gepast hoofddeksel beschermd worden.
10. Laat draaiende machines die niet uitgerust zijn om onbemand te werken nooit onbewaakt achter: een ander kan zich verwonden.
11. Bij slijpmachines moet er tussen de slijpsteen, de beschermkap en de leunspaan zo min mogelijk ruimte zijn. Tussen steen en leunspaan maximaal 3 mm en tussen steen en beschermkap maximaal 6 mm.

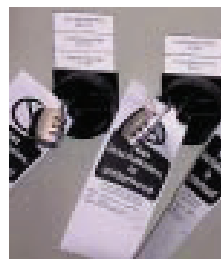

12. Onderhoud & reiniging:

- Indien een afscherming voor het verhelpen van een storing verwijderd moet worden, stel dan de machine geheel buiten werking. Denk aan spanning, luchtdruk en oliedruk. Afschermingen moeten teruggeplaatst worden vooraleer de machine terug opgestart wordt.
- De hoofdschakelaar altijd vergrendelen.
- Borden "Niet inschakelen" plaatsen tijdens onderhoudswerkzaamheden. Niemand mag deze borden verhangen of wegnemen, de veiligheid van uw collega's hangt ervan af.
- Reparatie en wijzigingen aan machines, het monteren en demonteren van gereedschappen en onderdelen moet altijd geschieden door deskundige personen met uitgeschakelde hoofd-aandrijfmotor.
- Het is verboden om aan machines welke in bedrijf zijn schoonmaakwerkzaamheden te verrichten.

13. Gebruik huidbeschermingsmiddelen. Was je handen nooit in boorolie of in oplosmiddelen.

14. Meld storingen of onregelmatigheden aan machines onmiddellijk aan je werkmeester. Bijvoorbeeld het niet goed werken van beveiligingen, slecht bevestigde veiligheidshelmen, defecte signalisatielampjes, ...

DAF veiligheidsvoorschriften

Machines

Verspanende bewerkingen

1. Het is verboden handschoenen te dragen als het gevaar bestaat dat een handschoen gegrepen wordt door draaiende gereedschappen of andere machinedelen. Bijvoorbeeld bij boren, frezen en draaien. Draag wel handschoenen bij het opspannen of afnemen van werkstukken met scherpe kanten of wanneer je spanen moet verwijderen.
2. Het dragen van ringen, armbanduurwerken of een das is verboden.
3. Het is verplicht een veiligheidsbril te dragen in alle blauwe zones van de assenfabriek, bij alle verspanende bewerkingen en bij gebruik van perslucht.
4. Span werkstukken en gereedschap zorgvuldig op met de aanwezige opspaninrichtingen zodat ze bij het bewerken niet los kunnen komen.
5. Gebruik voor het verwijderen van metaalkrullen een spanenhaak.
6. Het is verboden om dicht bij niet-afgeschermd draaiende delen van machines te komen b.v. voor het begeleiden van een product. Hiervoor dient een mal gebruikt te worden waarmee het product vastgezet kan worden.
7. CNC-machines moeten zo beveiligd zijn dat contact met draaiende en/of bewegende delen niet mogelijk is.
8. Betreden van het beveiligde gebied bij storting of onderhoud mag alleen door deskundig personeel en indien de machine op langzame, veilige snelheid werkt.
9. Op volle snelheid werken terwijl een persoon zich binnen het beveiligde gebied moet bevinden, mag alleen met een dode-mansknopbediening.

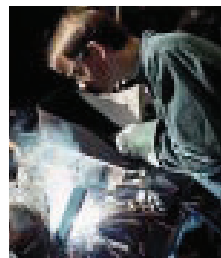
Toegangsbeveiligingen nooit overbruggen.

Lassen

De gevaren bij lassen worden sterk bepaald door de aard van het lasproces. De gevaren van een slechte las en daardoor een slechte constructie worden hier niet beschreven.

1. Bij lassen op andere plaatsen dan in de aangewezen lasboxen is een door de interne preventiedienst goedgekeurde vuurvergunning noodzakelijk.
2. Lassen is alleen toegestaan voor medewerkers die aantoonbaar een opleiding voor het specifieke lasproces gehad hebben.
3. Verwijder brandbare stoffen uit de omgeving. Er dient een blusapparaat beschikbaar te zijn.
4. Gebruik de vereiste persoonlijke beschermingsmiddelen: aan-geblazen lashelmen of P2-masker, handschoenen, gesloten overall (100% katoen), gesloten veiligheidsschoenen (aan te raden zijn hoge schoenen en voetkappen) en eventueel een lederen voorschoot en mouwbeschermers.
5. Bij het lassen komen schadelijke stoffen vrij. Ventileer de werkplek en gebruik de afzuiging daar waar mogelijk. Plaats de afzuiging zo dicht mogelijk bij het laswerk.
6. Nooit lassen aan vaten, tanks, kannen of leidingen waarin chemische stoffen hebben gezeten. Dit mag alleen als de interne preventiedienst de situatie beoordeeld heeft en de nodige preventiemaatregelen bepaald heeft (bijv. reiniging).
7. Bij autogeen lassen: zie ook het hoofdstuk 'Gasflessen, slangen en leidingen'.
8. Ga nooit elektrisch lassen, in welke vorm dan ook, in vochtige omgevingen.
9. Controleer voor het lassen voedings- en laskabels. Zijn deze beschadigd dan niet lassen voordat het gerepareerd is.
10. Klem lastang, elektrode of kabels nooit onder oksels of tussen knieën.
11. Schakel na het beëindigen van de werkzaamheden de transformator uit en sluit de toevoer van het beschermgas.

Elektrische installaties

1. Aan elektrische installaties mag alleen gewerkt worden door bevoegd personeel.
2. Schakelkasten van machines en installaties moeten altijd gesloten zijn.
3. Elektrische installaties dienen periodiek gecontroleerd te worden.
4. Overtuig u ervan dat elektriciteitskabels, snoeren, stekkers en stopcontacten in goede staat verkeren. Isolatieband kan wel gebreken beperken, maar niet herstellen.
5. Zet bij het werken aan een machine of installatie de hoofdschakelaar uit en zorg ervoor dat deze vergrendeld wordt. Voorzie je daarom van een hangslot. Medewerkers van de Technische Diensten beschikken over een persoonlijk hangslot.
6. Plaats borden "Niet inschakelen" tijdens onderhoudswerkzaamheden. Niemand mag deze borden verhangen of wegnemen, uw veiligheid en die van uw collega's hangt ervan af.
7. Meld onveilige punten direct aan uw directe chef.

Werken op daken

Gebruik de noodzakelijke voorzieningen.

1. Bij platte daken dient de toegang over een lengte van 4 meter voorzien te zijn van randbeveiliging.
2. Een permanente verticale ladder (> 2,10 meter) dient voorzien te zijn van een kooiconstructie.
3. Er moet dakrandbeveiliging zijn aangebracht, tenzij de werkzaamheden op meer dan 4 meter van de rand van het dak worden uitgevoerd en de werkzone en de weg daar naar toe duidelijk is gemarkeerd.
4. Bij incidenteel werk binnen twee meter van de dakrand dient een harnasgordel met veiligheidslijn gedragen te worden. Deze dient aan een deugdelijk vast punt te worden aangeslagen.
5. Werkzaamheden op daken uitvoeren met twee personen tenzij dit eenvoudige kortdurende of inspectiewerkzaamheden betreft. Men dient wel een communicatiemiddel bij zich te dragen om eventueel te kunnen waarschuwen.
6. Het werken op daken bij windkracht 6 of meer is niet toegestaan.

Werken op hoogte

De meeste dodelijke ongevallen op het werk worden veroorzaakt door vallen bij het uitvoeren van werken op hoogtes. Analyseer, vóór je het hoogtewerk aanvat, de mogelijke risico's. Gebruik een hoogwerker als het kan. De opdrachtgever zorgt alvorens de werken op hoogte te laten aanvatten, voor afstemming met de betrokken afdelingen (productie, logistiek, ...) over veiligheidsaspecten en hinder voor derden.

1. Bij werkzaamheden op hoogte, waarbij de valhoogte groter is dan 2 meter, is het gebruik van valbescherming verplicht.
  - Valbescherming bestaat uit een harnas met een vallijn voorzien van een valdemper. Het gebruik van heupgordels als valbeveiliging is verboden.
  - Enkel opgeleide personen mogen harnasgordels gebruiken.
  - De vallijn wordt bevestigd aan een stevig object zodanig dat de valafstand maximaal 1,5 m is.
  - Voor gebruik valbescherming zorgvuldig visueel controleren.
  - Na een val mag de valbescherming niet meer gebruikt worden.
  - Voorkom dat het harnas en de vallijn in contact komen met oliën, vetten en chemicaliën.
  - Valbescherming wordt jaarlijks gekeurd.
2. Het dragen van valbescherming is niet verplicht bij normale werkzaamheden op ladders, steigers en bordessen welke voorzien zijn van leuningen.
3. Zorg ervoor dat er geen materialen en/of gereedschappen naar beneden kunnen vallen.
4. Gebruik alleen goedgekeurd klimmateriaal.
5. Ladders:
  - Gebruik geen ladder die in slechte staat is of niet voorzien is van een klembandje van de periodieke keuring.
  - Gebruik een ladder van voldoende lengte (maximaal 10 meter). Plaats deze op een stevige ondergrond onder een hoek van circa 75 graden.
  - Ladders met meer dan 25 sporten dienen bovenaan vastgemaakt te worden.

Tillen

- Zet geen ladder voor opengaande deuren en in doorgangen. Markeer de staanplaats van de ladder, of zorg ervoor dat er een collega staat en blijft staan.
6. Steigers: alleen deskundige personen zijn bevoegd steigers te bouwen of aan te passen. Voor het werken met steigers gelden specifieke instructies en eisen.
  7. Hoogwerkers:
    - Gebruik van hoogwerkers is alleen toegestaan na instructie. Heftrucks mogen nooit gebruikt worden om mensen op hoogte te laten werken.
    - Draag je valbescherming.
    - Baken bij werkzaamheden de zone rond de hoogwerker op een goed zichtbare wijze af zodat geen voetgangers onder de plaats van werkzaamheden doorlopen en de hoogwerker door het andere verkeer niet aangereken wordt. De afbakening gebeurt op min. 1 meter rond het werkgebied.

Goed tillen voorkomt rugklachten. Laat bij tillen de armen en benen het werk doen, niet de rug.

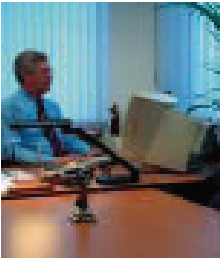
1. Hurk zo dicht mogelijk bij het te tillen product. Ga door de knieën, plaats de last tussen uw benen, dicht bij uw lichaam.
2. Houd de last dicht bij uw lichaam terwijl u de benen strekt. Til gelijkmatig.
3. Gebruik beide armen om te tillen. Om de last te verplaatsen gebruik de benen, niet voorover buigen en nooit draaien vanuit de rug.
4. Gebruik aanwezige hijsgereedschappen en hulpmiddelen.
5. Als u met twee personen moet tillen, geeft één persoon commando's zodat u de last gelijktijdig tilt en neerzet.
6. Plaats de last stabiel, let op knelpunten voor handen en vingers.
7. Probeer zoveel mogelijk bij tillen en neerzetten de last tussen knie- en schouderhoogte te houden.

Goed

Fout

Zittend werken

In de ideale situatie geldt de volgende beschrijving van de zitpositie:

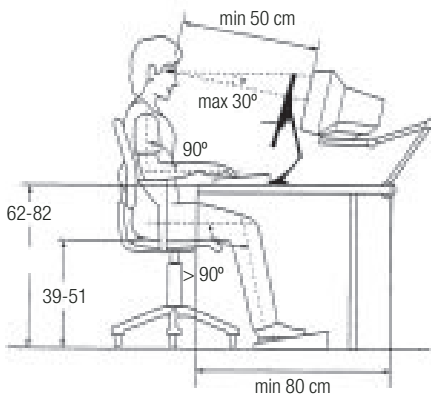
1. Uw hoofd moet zoveel mogelijk rechtop gehouden kunnen worden tijdens het werken. Het scherm moet recht voor u worden opgesteld binnen de kijkhoek van 0° tot 35°. Vuistregel hierbij is: bovenzijde van het zichtbare deel van het scherm op ooghoogte.
2. De schouders hangen ontspannen af, waarbij zij steun hebben van de elleboogsteunen op de stoel. Ook kan gewerkt worden door de onderarm gedeeltelijk op het bureaublad te leggen zodat en de ellebogen een hoek van 90° maken. De hoogte van de armleuningen zit op dezelfde hoogte als het werkblad.
3. De polsen buigen niet teveel achterover bij de bediening van de muis en het toetsenbord, klap de pootjes onder het toetsenbord in.
4. De voeten staan plat op de grond zonder dat de bovenbenen afgekneld worden. Wanneer tafel en stoel niet voldoende laag ingesteld kunnen worden kan een voetensteun uitkomst bieden. De heupen en knieën zijn 90°gebogen. De knieholtes zijn vrij van de voorkant van de zitting, zodat er nog een vuist tussen knie en zitting past.
5. De rugleuning steunt duidelijk de lenden. U zit zoveel mogelijk rechtop.
6. U zit recht voor en dicht bij het werkblad en voorkomt draai-bewegingen. Veelvoorkomende werkzaamheden bevinden zich binnen een straal van 50 cm.
7. De afstand tussen de ogen en de monitor bedraagt 55 tot 85 cm bij 15 en 17 inch schermen. Bij grotere schermen, 19 en 21 inch is de gewenste afstand 70 tot 105 cm.

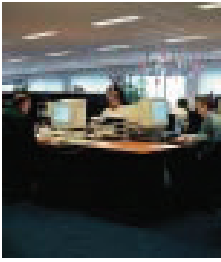
8. Ook bij een correcte zithouding is variatie belangrijk, ga regelmatig verzitten en onderbreek beeldschermwerk door andere taken.

Beeldschermen

Het gaat hierbij vooral om beeldschermwerkplekken waarbij meer dan 2 uur per dag door één medewerker wordt gewerkt.

1. Probeer een afwisseling te vinden in het werkpatroon. Na maximaal 2 uur moet het beeldschermwerk zeker worden afgewisseld met andere werkzaamheden, of er moet 10 minuten gepauzeerd worden. Nog beter is om het beeldschermwerk regelmatig kortdurend te onderbreken.
2. Voor medewerkers die langdurig zittend werk verrichten, geeft de Interne Preventiedienst een training.
3. Kies bij de scherminstellingen zoveel mogelijk voor donkere tekens op een lichte achtergrond.
4. Plaats het beeldscherm dwars t.o.v. een raam. Ga dus niet met het gezicht of de rug naar het raam zitten bij beeldschermwerk.
5. De individuele werkplek dient zo goed mogelijk op de medewerker ingesteld te worden, zie onderstaande tekening.

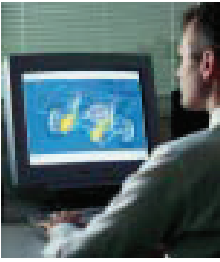

Veiligheid op kantoren

Hoewel kantoren over het algemeen geen gevaarlijke werkplekken zijn, lopen medewerkers ook hier risico's.

1. Voorkom struikelen, vallen en stoten van collega's en uzelf.
  - Voorkom losliggende snoeren. Let bij het verplaatsen van elektrische apparatuur op aansluitingen. Overleg met de Huisvestingsdienst over de plaats van contactdozen en het gebruik van verlengsnoeren.
  - De vloer is geen opslagplaats; berg spullen op of voer ze af.
  - Sluit lades van bureaus en kasten als u er niet voor staat.
  - Ga nooit op bureaus of stoelen staan, leen een trap.
2. Voorkom dat ladekasten omvallen. De zwaarste spullen horen in de onderste lade. Open nooit meer dan één lade tegelijkertijd. Nieuwe kasten zijn hiertegen beveiligd.
3. Meld gebreken aan snoeren, stekkers en apparatuur aan de Facilitaire Dienst d.m.v. een Probleem-bon, voer zelf geen reparaties uit.
4. Houd nooduitgangen en doorgangen vrij, zorg dat u weet hoe u moet handelen bij calamiteiten. Zorg dat u weet waar de nooduitgang is, waar de verzamelplaats is bij ontruiming en ken uw dichtstbijzijnde EHBO-er.
5. Op kantoren werkt u meestal met meerdere collega's. Omdat mensen verschillen, zal het onmogelijk blijken om voor iedereen een optimaal binnenklimaat te hebben. Voor een deel kunt u dit zelf beïnvloeden door uw kleding. Maak in overleg met collega's gebruik van de regelmogelijkheden van het gebouw (ramen open of dicht, temperatuurinstelling). Grote afwijkingen in temperatuur of tochtklachten kunt u melden aan de Facilitaire Dienst d.m.v. een Probleem-bon.

6. Houd uw werkplek opgeruimd en schoon. Zorg dat aan het einde van uw werktijd bureau en vloer opgeruimd zijn en vrij toegankelijk voor de schoonmaker. Ruim afval op in de daarvoor bestemde bakken. Leeg regelmatig de vuilnisbakken die bij de werkplek staan in de beschikbare containers. Laat geen etenswaren achter op de werkplek als u langere tijd afwezig bent.

Alleen werken

1. Er is sprake van alleen werken als u gedurende langere tijd niet zichtbaar bent voor anderen.
2. Alleenwerkers moeten steeds in bezit zijn van een communicatiemiddel. Als alternatief kan onderstaande procedure toegepast worden :
  - De alleenwerker meldt zijn activiteiten vooraf bij zijn leidinggever of directe collega.
  - Hij spreekt af hoe lang hij wegblijft, dit mag nooit meer zijn dan een half uur.
  - Duurt het werk langer, dan meldt hij zich na dat half uur opnieuw bij de leidinggever of collega.
  - Blijft een medewerker langer weg dan afgesproken is, ga dan op onderzoek uit. Alarmeer de Bedrijfsbewaking, telefoon 8390.
3. Alleen werken is niet toegestaan bij risicovolle taken zoals bijvoorbeeld:
  - Werken met gevaarlijke werktuigen;
  - Werken met acuut werkende giftige stoffen;
  - Werken met open elektrische spanningen, hoger dan 50 volt wisselspanning of 120 volt gelijkspanning;
  - Risicovolle werkzaamheden met een valhoogte van meer dan 2 meter.
4. Bij werkzaamheden buiten bedrijfstijd moet dit aangemeld zijn bij de Bedrijfsbewaking. In de melding moeten de naam van de medewerker, de werkplek en de werktijden vermeld staan.

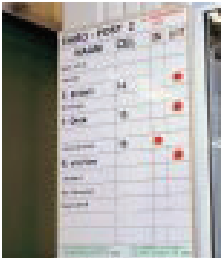

Werken in besloten ruimten

Werken in een besloten ruimte zijn werkzaamheden in ruimten die normaal niet toegankelijk zijn. Voorbeelden zijn kruipruimten, rioleringsstelsels en bepaalde delen van installaties. Besloten ruimten zijn voorzien van bebording 'Besloten ruimte'.

1. Voordat een besloten ruimte wordt betreden moet er een entree vergunning 'Besloten ruimte' worden aangevraagd bij de Bedrijfsbrandweer.
2. Als een besloten ruimte een onderdeel is van een installatie (bv. ovens) dan moet verzekerd zijn dat de installatie niet onbedoeld in werking kan treden.
3. Als een of meer medewerkers in een besloten ruimte werken, moet er buiten iemand aanwezig zijn die direct alarm kan slaan als er binnen iets misgaat.
Deze persoon mag nooit de ruimte betreden om te hulp te komen, maar slaat alarm via 8222.
4. Gasflessen mogen nooit in de besloten ruimte staan. Overleg bij noodzakelijke afwijkingen met de Bedrijfsbrandweer. Bij onderbreking van de werkzaamheden (ook voor pauzes), worden brander en slangen uit de ruimte gehaald.
5. In besloten ruimten waarvan bodem en wanden geleidend zijn (metalen tanks, vochtige ruimten) wordt gebruikgemaakt van een veilige spanning (maximaal 50 volt wisselspanning van een veiligheidstransformator of maximaal 120 volt gelijkspanning).
6. Ruimten waarin gevaarlijke stoffen aanwezig zijn of zijn geweest, mogen alleen betreden worden na overleg met de Bedrijfsbrandweer. Zij bepalen of er eventueel metingen nodig zijn

Wat te doen bij een ongeval/ziekte

Algemeen

Op werkdagen (ma. t/m vr.) wordt tussen 06:00 en 22:00 uur de EHBO en EHBZ waargenomen door de BGD (tel. 8200 of 8706). Buiten deze dagen en uren gebeurt dit door een brandweerman/nijverheidshelper (tel. 8222), of occasioneel door de bewaker (tel. 8390).

Elke verwonding, hoe licht ze ook mag lijken, dient op de BGD verzorgd te worden.

Licht ongeval of ziekte zonder werkonderbreking

Het slachtoffer verwittigt zijn werkmeester, vraagt blauwe interne verletkaart en begeeft zich voor verzorging naar de BGD. Na verzorging keert hij terug naar zijn afdeling. Zonodig kan hij aan aangepast werk ingezet worden. Tijdens de nachtshift/weekendshiften dient de brandweerman, nijverheidshelper (tel. 8222) of de bewaking (tel. 8390) opgeroepen te worden.

Ongeval of ziekte met werkverlet

1. Het slachtoffer verwittigt zijn werkmeester, en begeeft zich met blauwe interne verletkaart naar de BGD. Indien het slachtoffer zich niet meer kan verplaatsen omwille van een ernstig letsel wordt de BGD ter plaatse geroepen. De BGD beslist hoe de betrokkene vervoerd dient te worden.
2. Buiten die gevallen van acute hulpverlening (bijv. ademnood, sterke bloedingen, ...) dienen collega's geen EHBO toe te dienen.
3. Indien na verzorging volledige werkonbekwaamheid blijkt, dient betrokkene:
  - a. naar huis of naar het ziekenhuis te gaan met eigen vervoer.
  - b. naar huis of naar het ziekenhuis gebracht te worden.De BGD zorgt voor vervoer (wagen, taxi, ambulance). Het vervoer naar de kliniek gebeurt indien nodig onder toezicht van een verpleegkundige.
4. Indien mogelijk tikt betrokkene uit en verwittigt zijn afdeling over zijn verlet. Indien dit niet kan zorgt de BGD, samen met de werkmeester hiervoor, evenals voor de persoonlijke bezittingen van betrokkene (bijv. kleding, fiets, ...)
5. Indien betrokkene naar het ziekenhuis wordt overgebracht en daardoor niet op zijn normale uur kan thuiskomen, dient de naaste familie verwittigd te worden : normaliter door de verpleger, in zeer ernstige gevallen door de personeelschef.
6. Bij een ongeval start de BGD een voorlopig ongevalrapport (SF 5756) op. Het ongevalrapport wordt verder afgehandeld door de werkmeester en de areamanager.

Tijdens de nachtshift/weekendshiften dient de brandweerman, nijverheidshelper (tel. 8222) of de Bedrijfsbewaking (tel. 8390) opgeroepen te worden.

Psychosociale belasting veroorzaakt door het werk

In navolging van de wet van 17 mei 2007, voorkoming van de psychosociale belasting veroorzaakt door het werk, waaronder geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk heeft de directie een principeverklaring afgelegd die stelt dat elke vorm van ongewenst gedrag op het werk absoluut verboden is (arbeidsreglement: bijlage 6 blz. 41).

Werknemers die het slachtoffer zijn van ongewenst gedrag op het werk kunnen met hun klachten terecht bij de vertrouwenspersoon en/of de preventieadviseur:

Vertrouwenspersoon:

Luc Groenen,
Bedrijfsverpleegkundige DAF
Intern telnr.: 8200 / 8706
Extern telnr.: 014/ 568 200
Email: luc.groenen@daftrucks.com

Kaat Vleugels,
Bedrijfsverpleegkundige DAF
Intern telnr.: 8200 / 8706
Extern telnr.: 014/ 568 200
Email: kaat.vleugels@daftrucks.com

Preventieadviseur:

De externe preventieadviseur psychosociale aspecten kan steeds bereikt worden via de interne vertrouwenspersonen; via de arbeidsgeneesheer of raadpleeg voor exacte contactgegevens het arbeidsreglement.

Procedure bij klachten van ongewenst gedrag:

Informele procedure:

Het is wenselijk dat een werknemer met een klacht zich in eerste instantie tot de vertrouwenspersoon binnen DAF wendt, zodat er in gezamenlijk overleg naar een oplossing kan gezocht worden. Elke klacht wordt met de grootste discretie behandeld. Er wordt ook een verslag gemaakt dat veilig wordt bewaard.

Formele procedure:

Komen "slachtoffer" en vertrouwenspersoon niet tot een oplossing dan kan indien het slachtoffer dit wenst zich richten tot de externe preventieadviseur.

Deze stelt een volledig onpartijdig onderzoek in en stelt eventueel maatregelen voor aan de werkgever. Indien deze geen actie onderneemt, MOET de preventieadviseur de klacht aanhangig maken bij de arbeidsinspectie.

Het is de bedoeling dat alles in het werk wordt gesteld om alle klachten in het informele stadium op een zo sereen mogelijke wijze op te lossen.

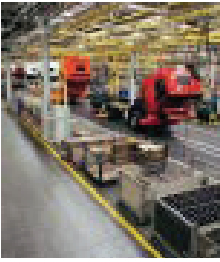
Milieuzorg

1. Milieu is een verantwoordelijkheid die ons allen aangaat. Het is dus de verantwoordelijkheid van iedere medewerker en van iedere leverancier die werkzaam is op het DAF-terrein om er voor te zorgen dat het milieu niet geschaad wordt.
2. Op het DAF-terrein mogen uitsluitend chemicaliën (en bestrijdingsmiddelen) worden gebruikt die vooraf zijn goedgekeurd door de Interne Preventiedienst en de milieuoördinator. DAF medewerkers maken daartoe uitsluitend gebruik van NPG-chemicaliën. Leveranciers die werkzaam zijn op het DAF-terrein moeten, voor aanvang van de werkzaamheden, een kopie van het Veiligheidsinformatieblad of Material Safety Data Sheet (MSDS), aan de Interne Preventiedienst en de milieuoördinator sturen.
3. Chemicaliën moeten deugdelijk zijn verpakt. Vaten met vluchtige stoffen (zoals oplosmiddelen en verharders) moeten luchtdicht zijn afgesloten.
4. Alle chemicaliën moeten zijn voorzien van deugdelijke etikettering. De verpakking van gevaarlijke stoffen moet zijn voorzien van de juiste gevarensymbolen.
5. Afval moet worden afgevoerd volgens de richtlijnen van het Reststoffencentrum betreffende scheiding, etikettering en verpakking.
6. Voorkom vermenging van afvalstromen. Houd gevaarlijk afval en bedrijfsafval gescheiden.
7. Het is verboden om afvalwater te lozen in rioleringsputten tenzij dit is toegestaan door de milieuoördinator van DAF. Voorkom dat afvalwater en verontreinigingen in de regenwaterafvoer terecht komen.
8. Het is te allen tijde verboden om afval en restproducten te dumpen in rioleringsputten.

9. Voorkom onnodig gebruik van materiaal, elektriciteit, perslucht, water en gas. Controleer de instellingen van machines. Bij het verlaten van de werkplek alle gebruikte middelen opruimen en apparatuur uitschakelen. Koppel perslucht-apparatuur los als het niet gebruikt wordt.
10. Incidenten en ongevallen waarbij het milieu kan worden geschaad moeten direct telefonisch gemeld worden aan de afdeling Milieu, toestel 8243 of 8378.

Ernstige calamiteiten melden via alarmnummer 8222.

11. Suggesties die leiden tot vermindering van de milieubelasting zijn altijd welkom. Meld deze aan de afdelingsleiding of aan de afdeling Milieu.
Gebruik hiervoor formulier Probleemmelding Milieu SF 5465.

Energiezorg

Op energiegebied wil DAF komen tot een structurele verbetering van de energie-efficiëntie. Dit is te realiseren door naast besparingsprojecten specifiek te letten op energieverspilling en dit te voorkomen. Iedereen kan het energieverbruik van DAF gunstig beïnvloeden:

1. Voorkom onnodig gebruik van elektriciteit, gas en water.
2. Controleer de instellingen van machines. Staan temperaturen niet te hoog ingesteld? Koelwater hoeft niet altijd open te staan. Stem wijzigingen van instelling altijd eerst af met PE of leidinggevende.
3. Stem tijdschakelingen af op de gewenste bedrijfstijd.
4. Perslucht is een dure energievorm: meld perslucht lekkages bij installaties, slangen en koppelingen. Koppel perslucht-apparatuur los als zij niet direct gebruikt wordt.
5. Computers gebruiken ook in sluimerstand nog stroom. Schakel deze uit als er langere tijd niet aan gewerkt wordt. Zet tevens het beeldscherm uit.
6. Controleer bij het verlaten van ruimtes of u de laatste bent en schakel dan de verlichting uit.